

Riktlinjer för Verksamhetsförlagd utbildning VFU 5 (9 hp) Förskolläraryrket

Kurs: Interkulturalitet, omsorg och delaktighet, UV6096

Examinator och VFU-ansvarig: Karin Davidsson

VFU-ledare förskola: Elin Biltmark (elin.biltmark@hh.se), Karin Davidsson
(karin.davidsson@hh.se) och Charlotte Sandström (charlotte.sandstrom@hh.se)

Verksamhetsförlagd utbildning 5 (9 hp), ”slut-VFU”

VFU 5 omfattar 6 veckors heltidsarbete, tiden fördelas till 35 timmar som är schemalagda på förskolan och 5 timmar reflektionstid som du som student har eget ansvar för. Du ska alltså vara 35h/vecka i verksamheten, resterande 5 timmar används till fördjupad reflektions, kursens litteratur samt övrigt för- och efterarbete och kan förläggas utanför förskolan.

Inför VFU-perioden

Inför VFU-perioden ska du delta vid kursens **VFU-introduktion** som innehåller kursspecifik information och instruktioner till dig som student. Du ska ta del av föreliggande riktlinjer vilka beskriver kursens VFU-moment samt de krav som ställs på dig som student under VFU-perioden. Du förväntas ta eget ansvar för dina studier genom närvaro, engagemang, litteraturstudier samt inlämningsuppgifter.

Lärandemål: Se Kursplan UV6096

Allmän och specifik information om VFU hittar du på hh.se/vfu-forskola

- **VFU-guide**, innehåller svar på de flesta frågorna kring VFU för student och handledare. Det är viktigt att du läser igenom guiden noga före din VFU-period.
- **Registerutdrag**. Enligt skollagen (2010:800) ska alla lärarstudenter visa giltigt utdrag ur misstanke- och belastningsregistret för rektor på den övningsförskola där VFU genomförs. Lokal VFU-ledare för den övningsförskola där du är placerad ger besked om när utdraget ska visas upp. Försäkra dig om att du alltid har giltiga utdrag. *Om du inte kan visa giltiga utdrag får du inte göra VFU.*
- **Bedömningsrapport och studentens självvärdering**. När du tagit del av din handledares bedömning i VFU-portföljen ska du göra en självvärdering som bygger på bedömningen och presenterar din syn på var du befinner dig i förhållande till kursmålen för VFU5

Observera att alla VFU-relaterade moment är obligatoriska.

Kurskrav

Kunskapsinhämtande och lärande under kursens gång utgår från att du är närvarande och deltar aktivt under VFU-seminarium och övriga lärarledda VFU-moment. Obligatoriska moment kräver närvaro och aktivt deltagande för godkänt betyg på VFU.

Frånvaro

Kursmoment i VFU5

Samtliga VFU-moment är obligatoriska varför frånvaro alltid ska meddelas, vissa kursmoment kan och ska kompenseras genom skriftlig ersättningsuppgift. Du som student ansvarar för att meddela frånvaro och därefter ta del av och genomföra ersättningsuppgift enligt ansvarig lärares instruktion.

VFU-introduktion

Vid VFU-introduktionen presenteras riktlinjer, mål, uppgifter, VFU-portföljen och examinationskrav. Som förberedelse inför momentet ska du ha tagit del av riktlinjerna för VFU 5, dvs detta dokument.

Personligt mål

Inför din VFU ska du formulera ett personligt mål för perioden. Som stöd använder du tidigare bedömningsrapporter samt den skriftliga uppgiften "Från VFU till VT". Fundera över: **Vad du vill få möjlighet att utveckla under VFU5?**

Ditt personliga mål ska fungera som stöd i din professionsutveckling och vara en del av handledningen. Skriv ditt mål i VFU-portföljen, det är viktigt för att följa din personliga och professionella utveckling mot att bli färdig förskollärare. Du ska kommunicera ditt mål samt tidigare bedömning med din handledare.

Progressionsplan för VFU 5

Inför VFU ska du skriva en progressionsplan över hur du ser på din utveckling under VFU-perioden i relation till samtliga VFU-mål. Du skriver din progressionsplan på angiven plats i VFU-portföljen och diskuterar den med din handledare vid första handledningen så att ni ges goda möjligheter att få en gemensam bild över hur du tar dig an kursens mål. När du skriver din plan, tänk på att tydliga och konkreta formuleringar kring det du vill utveckla, synliggör dina utmaningar samt stöttar din progression.

Närvaro och frånvaro under VFU

Du har rätt till samtliga VFU-dagar och all frånvaro ska tas igen. VFU kan inte ersättas eller kompenseras på annat sätt än genom aktiv närvaro på förskolan. Vid längre frånvaro (4 dagar eller mer) ska du kontakta ansvarig VFU-lärare. Student och handledare/lokal VFU-ledare kommer tillsammans överens om när dagarna ska tas igen. För att ge dig som student goda förutsättningar till likvärdig kvalitet under hela din VFU är det viktigt att längre frånvaro tas igen så sammanhängande som möjligt och den ska tas igen så snart som möjligt.

Uppföljningsseminarium

Vid uppföljningsseminariet ska du ha med dig en utvald reflektion vilken utgör underlag för diskussion kring erfarenheter av att skriva loggbok eller reflektionsprotokoll. Hur bidrar det till progression avseende förmåga att reflektera och analysera? Du ska också vara förberedd på att diskutera hur du **självständigt** ansvarat för utbildningens och verksamhetens alla delar.

Kursens delaktighetsaspekter

Inför uppföljningsseminariet ska du, i VFU-portföljen, skapa en dokumentation som visar de båda av delaktighetsmodellens aspekter, *tillhörighet* och *samhandling*, som är i fokus för kursen. Reflektera över det du valt att dokumentera, varför valde du just det, vad har du fått syn på genom dina val och

iakttagelser? Du ska också ge konstruktiv, skriftlig återkoppling på en annan students dokumentation av delaktighetsaspekterna i VFU-portföljen.

Utcheckning från övningsförskolan

Samtliga studenter som varit placerade på samma övningsförskola under VFU ska, i form av en "utcheckning", skriftligt formulera en kort, saklig, gemensam återkoppling till övningsförskolan och Högskolan. Utcheckningen genomförs i samband med VFU-ppföljningen på Högskolan och lämnas in via Blackboard. Utcheckningen blir tillgänglig för lokal VFU-ledare efter sammanställning av VFU-ansvarig.

VFU-uppgift

- Under VFU5 (slut-VFU) ska du ges möjlighet att fördjupa din förskollärarkompetens, det innebär att du **självständigt** ska ansvara för utbildningens och verksamhetens alla delar. Uppgiften för VFU5 är att med hög grad av självständighet och successivt ta över din VFU-handledares arbete, och skapa förutsättningar för dig själv att arbeta med och nå målen som anges för respektive bedömningsområde i progressionsmatrisens formuleringar för "slutet av utbildningen".
- Du reflekterar muntligt och skriftligt över det du är med om i verksamheten och sätter dina reflektioner i relation till *kursinnehåll* och *kurslitteratur*. Du reflekterar enskilt men också tillsammans med arbetslaget. Dina skriftliga reflektioner ligger till grund för de frågeställningar du tar med dig till handledningen med din handledare. Syftet är att utveckla förmågan att reflektera med fokus och systematik på sådant som kan göra skillnad för barns lärande och utveckling både individuellt och i grupp. Varje vecka delar du en skriftlig reflektion till din handledare inför er handledning.
- Kursens centrala teman, interkulturalitet, omsorg och delaktighet är delar av och utgångspunkter för inkludering och inkluderande arbetssätt – som i sig utgör en grund för alla aspekter av förskollärarprofessionen. Som en del av ditt löpande arbete på förskolan, analyserar och värderar du undervisning, förskolans rutiner och miljöer i relation till inkludering, inkluderande arbetssätt. Under VFU-perioden bearbetas även aspekterna *tillhörighet* och *samhandling* i SPSM:s delaktighetsmodell. Diskutera dina iakttagelser och reflektioner med din handledare och dina studentkollegor. Hur kan de olika delarna förstås och på vilket/vilka sätt har de betydelse för helheten? Vad är mer eller mindre tydligt och därmed lättare eller svårare att identifiera? Varför? Hur kan observationer och reflektioner tas tillvara, och hur tas de tillvara? Du väljer en dokumentation som du publicerar i VFU-portföljen mot slutet av din VFU-period.

VFU-besök

Det kommer att genomföras ett VFU-besök under VFU-perioden. Besöket genomförs vanligen fysiskt på plats på förskolan men kan i undantagsfall genomföras digitalt utifrån besökande lärares och övningsförskolans förutsättningar. Besökande lärare arbetar på HH vilket innebär att god

framförhållning är viktigt för att kunna planera in besöket så att det blir så bra som möjligt för studenten men det kan inte garanteras att besökande lärare kan komma när det är optimalt för varje student. Besökande lärare kontaktar lokal VFU-ledare som samordnar besöken. En god dialog mellan studenter och lokal VFU-ledare underlättar kontakt med besökande lärare och samordning av besök.

Inför besöket väljer du en del av din undervisning som du vill ha som underlag vid besöket. Du laddar upp en skriftlig planering i VFU-portföljen som ligger till grund för den undervisning du filmat och förberett inför flerpartssamtalet. Det är viktigt att din planering, och det som filmen visar, gör det möjligt att se kunskande inom relevanta bedömningsområden. Observera att den filmade undervisningssekvensen får vara max 8 minuter, den kan delas upp på två sekvenser (ex. 4+4 minuter). Undervisnings/filmsekvenserna ska alltså inte bestå av flertalet småklipp så att undervisningssekvensen fragmenteras.

Vid besöket tittar du, handledaren och besökande lärare tillsammans på din filmade undervisning och gör anteckningar utifrån besöksrapportens bedömningsområden och kriterier. Detta ligger sedan till grund för ett flerpartssamtal där du har den centrala rollen och förväntas vara aktiv, granska och värdera din insats samt göra relevanta kopplingar till vetenskap och beprövad erfarenhet. Besökande lärare ger endast en kort skriftlig återkoppling i besöksrapporten i VFU-portföljen, varför det är viktigt att du antecknar under trepartssamtalet. Besöket beräknas ta max 1 ½ timme.

- *Planering* ska vara tillgänglig för besökande lärare *minst två arbetsdagar* innan besöket!
- *Du som student* har den centrala rollen och *ansvarar* för att vara aktiv och delaktig i diskussioner och reflektioner under trepartssamtalet.

Examination och betyg

I VFU-kursen används betygsskalan Godkänd, Väl godkänd och Underkänd. VFU examineraras genom nedanstående:

1. *Förberedelse inför och aktivt deltagande* vid kursens VFU-seminarier (innan och efter VFU-perioden).
2. *Progressionsplan* och *personligt mål i VFU-portföljen*, ska kommuniceras med VFU-handledaren.
3. Fullständigt ifylld bedömningsrapport, rekommenderat betyg för VFU ska vara minst godkänd.
4. *Självvärdering* i form av en skriftlig sammanfattning av Din utveckling till förskollärare.
5. *Utcheckning* från övningsförskolan efter VFU (formuleras gemensamt, i ett dokument, av studenter på samma övningsförskola).

Om något saknas i punkterna 1-4 ges, i samråd med VFU-ansvarig lärare, möjlighet att ersätta eller utveckla det som saknas. För betyg Godkänd att punkt 1-4 är genomförda, samt rekommenderat betyg Godkänd i bedömningsrapporten. För betyg Väl godkänt krävs betyg Väl godkänt i bedömningsrapporten och i övrigt samma som för godkänd. Vid betyg underkänd ges möjlighet att göra om-VFU. Vid underkänd VFU genomförs ett vägledningssamtal. VFU får endast göras om 1 (en) gång.

Delaktighetsaspekter

1. **Tillgänglighet**
 1. Fysisk tillgänglighet till miljöer och objekt.
 2. Tillgängligt meningssammanhang.
 3. Tillgängligt socio-kommunikativt samspel.
2. **Tillhörighet**
 1. En formell tillhörighet.
3. **Erkännande**
 1. Att vara accepterad och erkänd av andra.
4. **Autonomi**
 1. Att bestämma över sitt handlande.
5. **Engagemang**
 1. Lust och intresse för att delta i aktiviteten.
6. **Samhandling**
 1. Att delta och bidra i en gemensam aktivitet.

<https://www.spsm.se/stod/tillganglighet-delaktighet-och-inkludering/delaktighet/delaktighetsmodellen/>